

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Theologica, Ad Mentem S. P. Avgvstini, De
Radice Intolerabilivm, scandalosarum, & in praxi
perniciosarum propositionum, à summis Pontificibus
Alexandro VII, & Innocentio XI. damnatarum**

Schweitzer, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, 1679

Quid de ignorantia mysteriorum fidei, sanctiſimæ Trinitatis &
Incarnationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38917

plicitâ, qua creditur, quod Deus sit auctor gratiæ, & inquirentibus se remunerator, per collationem præmii supernaturalis pro bonis operibus. Ex quo sequitur, quod secundum Augustinum hujusmodi fides necessaria sit ad justificationem & salutem.

Sexagesima quarta.

Absolutionis capax est homo, quantumvis laboret ignorantia Mysteriorum fidei, & etiamsi per negligentiam etiam culpabilem nesciat mysterium sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis Domini nostri Iesu Christi.

Opponitur Doctrina S. Augustini.

Qui ignorat ista Mystera, secundum Augustinum, ignorat ea, quorum cognitio necessaria est non solum necessitate præcepti, sed etiam necessitate mediæ in statu gratiæ ad justificationem & salutem, omnibus adultis usu rationis pollentibus, ut patebit ex sequentibus. Nam lib. de Corrept. & grat. c. 7. ait: *Nemo liberatur à damnatione, quæ facta est per Adam, nisi per fidem Iesu Christi, & tamen ab hac damnatione non se liberabunt, qui poterunt dicere, non se audisse Evangelium Christi, cum fides ex auditu sit. Quanto minus se liberabunt, qui dicturi sunt, perseverantiam non accepimus? Iustior enim videtur excusatio dicentium: Non accepimus audientiam, quam dicentium: Non accepimus perseverantiam &c. Et lib. de spir. & lit. c. 29. Fide Iesu Christi impetramus salutem, & quantum nobis inchoatur in re, & quantum perficienda expectatur in spe. Et lib. de præd. SS. c. 7. dicit de Cornelio: Cujus acceptæ sunt Eleemosynæ, & exauditæ orationes, antequam credidisset in Christum,*
nec

nec tamen sine aliquâ fide donabat & orabat. Nam quomodo invocabat, in quem non crediderat? sed si posset sine fide Christi esse salvus, non ad eum edificandum mitteretur Architectus Apostolus Petrus. Et Tract. 45. in Joan. Non est cuiquam spes vera & certa semper vivendi, nisi agnoscat vitam, quæ est Christus. Fundata est hæc S. Augustini doctrina in sacra Scripturâ, signanter in illo Marc. ult. *Predicite Evangelium omni creature: Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit; qui verò non crediderit, condemnabitur.* Et illo Joan. 17. *Hæc est vita eterna, ut cognoscant te Deum verum, & quem misisti Iesum Christum.* Et conformiter ad hanc doctrinam Concilium Tridentinum sess. 6. c. 6. inter prima credibilia ad justificationem necessaria ponit fidem explicitam Christi dicens: *Disponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati divinâ gratiâ & adjuti fidem ex auditu concipientes liberè moventur in Deum, credentes vera esse, quæ divinitus revelata & promissa sunt; Atque illud in primis à Deo justificari impium, per gratiam ejus, per Redemptionem, quæ est in Christo Iesu.*

Dixi supra: *Vsu rationis pollentibus, ad excludendum parvulos & amentes, imò & quosdam alios adultos, qui forte ita stupidi sunt, ut adhibitâ omni diligentia ista Mysteria nè quidem confuse, & quantum ad substantiam possint apprehendere, quod & oppositæ sententiæ Doctores admittere deberent, si invenirentur aliqui tam hebetes, & rudes, ut Deum Auctorem & provisorem supernaturalem non possint apprehendere.* Dixi fortè: quia, exceptis

ceptis

ceptis amentibus, vix dabitur aliquis usu rationis pollens tam obtusus, ut nequeat adhibitâ diligentia, & consilio aliorum paucos fidei articulos intelligere, saltem quoad substantiam. Non enim necessarium est, ut dicta Mysteria percipiantur tam distinctè & subtiliter ab omnibus, quàm percipiuntur à doctis Theologis.

Dices. A quo consilium petet homo rudis, & in sylvis enutritus, inter barbaras nationes, qui nihil unquam audivit de Christo, nec audire potuit, qualis etiam post Evangelium promulgatum dari potest? Et quis instruet puerum in primo usus rationis instante, in quo secundum S. Augustinum, & S. Thomam debet credere in Deum, & ad eum se convertere?

Respondeo: Si pueri illi per peccata non ponant obicem, serventque per gratiam Dei præcepta naturalia, instruentur, urgente præcepto, vel immediatè à Deo, vel ministerio hominum, vel Angelorum de istis Mysteriis, quorum explicitam fidem Deus post promulgationem Evangelii per totum orbem terrarum, voluit esse medium necessarium ad salutem adultorum ratione utentium. Adde, quando dicitur, puerum in primo instanti usus rationis debere credere, & convertere se ad Deum, intelligendum esse de instanti morali, includente aliquam temporis moram, in quâ poterit instrui vel à Deo, vel ab aliis. Hic autem extraordinarius instructionis modus in talibus casibus exigitur ab ipso statu gratiæ, cum enim hic supponat ex parte
volun-

voluntatis aliquam dispositionem supernaturalem ad justificationem, supponit etiam proportionatam cognitionem ex parte intellectus, & exigit, ut ad eam adultis non ponentibus obicem, urgente precepto, detur auxilium sufficiens.

Dices secundò. Secundùm S. Augustinum lib. I. ad simpl. qu. 2. Cornelius, ad quem fuit missus S. Petrus, fuit justificatus antequam hic mitteretur; ergo ad justificationem non est necessaria fides explicita Christi &c. Respondeo distinguendo consequens: Ergo non est necessaria post Evangelium sufficienter promulgatum, nego: ante sufficientem promulgationem, concedo consequentiam. Et dico, quod Cornelius ante promulgationem sufficientem fuerit justificatus per fidem implicitam Christi, & post Evangelii in Provinciâ ipsius promulgationem, incipiente jam necessitate fidei explicitæ, ob opera bona per Dei gratiam ab ipso exercita, fuisse missum S. Petrum ad eum baptizandum, & instruendum, ut explicitè crederet in Christum.

Dices tertio: Ab Apostolo ad Hebr. II. omnia posita sunt, quæ debent credi explicitè, dum inquit: *Accedentem ad Deum oportet credere, quia est, & inquirentibus se remunerator sit*; ergo non est dicendum, quod Augustinus voluerit, necessarium esse, credere explicitè Mysterium Incarnationis. Probatur consequentia, quia in citato loco Apostolus non facit mentionem Mysterii Incarnationis.

Respon-

Respondeo distinguendo antecedens: Ab Apostolo posita sunt, quæ debent credi à quolibet homine in quocunque statu concedo, posita sunt, quæ debent credi explicitè in statu gratiæ ex institutione, & beneplacito Dei, nego antecedens, & consequentiam. licet autem Apostolus non fecerit mentionem de Christo, non tamen asseruit, fidem explicitam Mysterii Incarnationis non esse necessariam in statu gratiæ.

Vigesima-quinta.

Cum causa licitum est jurare sine animo jurandi, sive res sit levis, sive gravis.

Vigesima-sexta.

Si quis, vel solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propriâ sponte, sive recreationis causâ, sive quocunque alio sine juret, se non fecisse aliquid, quod reverà fecit, intelligendo intrâ se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis aliud additum verum, reverà non mentitur, nec est perjurus.

Vigesima-septima.

Causa justa utendi hu amphibologiis est, quoties id necessarium, aut utile est, ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita, ut veritatis occultatio censeatur tunc expediens & studiosa.

Vigesima-octava.

Qui mediante commendatione, vel munere ad magistratum, vel officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali prestare juramentum, quod de man-

F

dato

dato Regis à similibus solet exigì, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

Opponitur Doctrina S. Augustini.

Verba propterea sunt instituta, non per quæ se invicem homines fallant, sed per quæ in alterius quisque notitiam cogitationes suas perferat. Verbis igitur uti ad fallaciam, non ad quod instituta sunt, peccatum est. In Enchiri: c. 22. Usquè adeo rationalis natura, refugit falsitatem, & quantum potest devitat errorem, ut falli nolint etiam, quicumque amant fallere. Et lib. 19. de Civit. Dei c. 7. Quando, quæ sentiunt, (id est, homines sociati) inter se communicare non possunt, nihil prodest, ad consociandos homines tanta similitudo naturæ; ita ut libentius homo sit cum cane suo, quam cum homine alieno, id est cujus linguam ignorat. ibid. c. 17. Et quæst. 68. in Levit. Cum falsum ab sciente dicitur, procul dubio mendacium est, sive illo quisquam, sive nemo ledatur. Et lib. de mendacio c. 8. Quomodo credendum est ei, qui putat aliquando esse mentiendum, ne forte & tunc mentiatur, cum præcipit, ut credamus? Et ibidem cap. 3. Ille mentitur, qui aliud habet in animo, & aliud verbis, vel quibuslibet significationibus enuntiat. Inde etiam duplex cor dicitur esse mentientis, id est duplex cogitatio, una rei ejus, quam veram esse, vel scit, vel putat, & non profert; altera ejus rei, quam pro ista profert, sciens falsam esse, vel putans. Et c. 17. ibid. De falso testimonio, quod in decem præceptis positum est, nullo modo quidem contendì potest, dilectionem veritatis in corde servandam, & proferendum falsum